

FITXES D'INVESTIGACIÓ D'ACCIDENTS DE L'INVASSAT

FIA34

Accident per caiguda a diferent nivell en l'accés
no adequat al punt d'operació

GENERALITAT
VALENCIANA

INVASSAT
Institut Valencià de
Seguretat i Salut en el Treball

FITXES D’INVESTIGACIÓ D’ACCIDENTS DE L’INVASSAT

**ACCIDENT PER CAIGUDA A DIFERENT NIVELL EN L’ACCÉS NO ADEQUAT AL PUNT D’OPERACIÓ
FIA 34**

Aquesta fitxa, completament anònima, té una finalitat pedagògica i per això està basada en successos accidentals reals que ha investigat el personal tècnic d’aquest institut. No obstant això, pot contindre elements o aspectes modificats o addicionals, relacionats amb aquests, que la persona redactora pot haver-hi introduït a fi d’aconseguir més eficàcia pedagògica en la difusió d’aquesta. D’altra banda, la fitxa no pretén fer una anàlisi exhaustiva, sinó més aviat posar de manifest les circumstàncies en les quals es desenvolupa el succés accidental, així com les causes principals i les mesures preventives o correctives que cal adoptar.

Per a citar aquest document:

INSTITUT VALENCIÀ DE SEGURETAT I SALUT EN EL TREBALL (INVASSAT). *Accident per caiguda a diferent nivell en l’accés no adequat al punt d’operació* [en línia]. Burjassot: INVASSAT, 2020. 5 p. [Consulta: dd.mm.aaaa]. Disponible en: <http://www.invassat.gva.es/va/fia> (Fitxes d’investigació d’accidents; 34).

DADES DE L’ACCIDENT

DADA	CODI								TEXT
ACTIVITAT ECONÒMICA (CNAE)	4		1					2	Construcció d’edificis - reformes
ACTIVITAT FÍSICA ESPECÍFICA	4							1	Agafar una escala manual amb la mà
DESVIACIÓ	5							1	Caiguda a diferent nivell des del sostre d’una furgoneta
FORMA (CONTACTE, MODALITAT DE LA LESIÓ)	3							1	Colp contra el sòl resultat d’una caiguda del treballador
AGENT MATERIAL DE L’ACTIVITAT FÍSICA	1	4	1	2	0	0	0	0	Càrrega (escala manual) manipulada a mà
AGENT MATERIAL DE LA DESVIACIÓ	1	2	0	2	0	0	0	0	Vehicle lleuger: furgoneta
AGENT MATERIAL CAUSANT DE LA LESIÓ	0	2	0	1	0	1	0	1	Pis, sòl

DESCRIPCIÓ

DESCRIPCIÓ DEL TREBALL

S’estaven fent tasques de reforma d’un local comercial. Entre les tasques que se li van assignar al treballador es trobava la retirada d’un cartell amb el nom del negoci instal·lat en la façana del local a una altura aproximada de 4 metres respecte al nivell de la vorera del carrer.

Per a fer aquesta tasca, el treballador accidentat manifesta que disposava d’una escala manual fabricada segons la normativa EN131 i que, a fi d’evitar una interferència amb l’elevada quantitat de vianants que transitaven per aquest carrer en aquesta franja horària, va decidir posicionar la furgoneta amb la part posterior al costat de la façana i molt pròxima a aquesta i va instal·lar

damunt de la furgoneta l'escala manual esmentada per a poder accedir al punt d'operació requerit.

El treballador afirma que, d'aquesta manera, utilitzant la furgoneta com a base de treball evitaria el pas de vianants per davall de l'escala de mà i que així podria fer el treball amb més seguretat i evitaria, alhora, que aquest cartell poguera caure sobre algun vianant.

Per a poder accedir al sostre de la furgoneta, el treballador va col·locar l'escala de mà en el costat de la porta del conductor i va pujar a través d'aquesta fins a arribar al sostre. Una vegada situat al sostre, va recollir l'escala de mà i la va pujar. Seguidament, va donar suport a l'escala de mà sobre la façana el més pegada possible al cartell que havia de llevar. El treballador afirma que la furgoneta disposa de dos topalls a cada costat, dels quals n'utilitza un per a falcar l'escala de mà i que es trobe el més estable possible i formant un angle aproximat, segons el treballador, de 35°.

Per a procedir al desmuntatge del cartell es va pujar al primer esglaó de l'escala de mà, va procedir a descaragolar amb una carraca els quatre caragols de subjecció a la façana i va talar un cable paravent. Prèviament, el treballador havia col·locat una eslinga al cartell per a baixar-lo com si fora una corriola fins al sòl de la vorera.

DESCRIPCIÓ DE L'ACCIDENT

Durant la realització de la tasca descrita anteriorment, una vegada el treballador havia desmuntat i baixat el cartell fins al sòl, va procedir a agafar l'escala de mà per a baixar del sostre de la furgoneta. En un moment donat, el treballador es va precipitar des del sostre de la furgoneta contra la vorera del carrer i no recorda si es va esvarar, va entropessar o va perdre l'equilibri per algun motiu. El treballador va rebre un impacte fort contra el sòl, la qual cosa li va provocar la fractura de la mandíbula, del crani i de la monyica dreta.

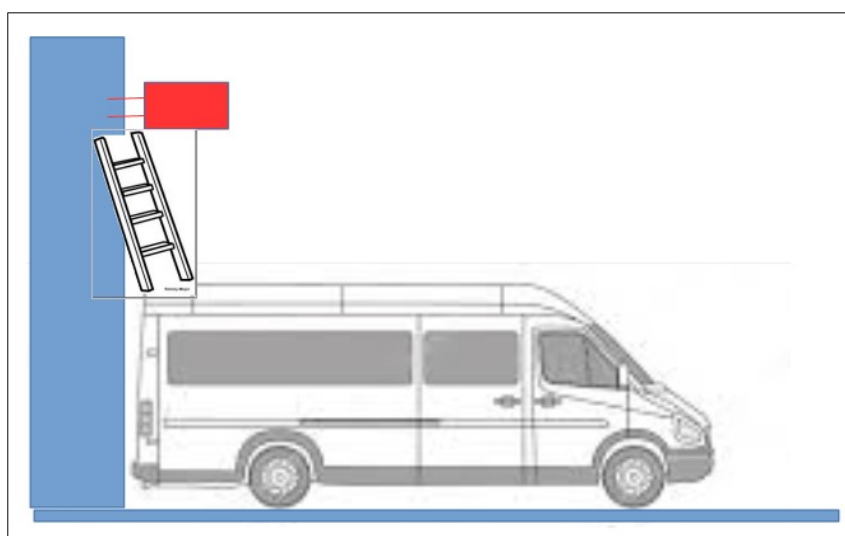

Figura 1: disposició de l'escala manual

DADES COMPLEMENTÀRIES

- L'empresa no disposava d'una modalitat preventiva el dia de l'accident de treball.

- Els treballs no estaven prèviament avaluats.
- El treballador disposava de la formació de 20 hores del 2n cicle del Conveni de la construcció – ofici obrer.
- Al treballador no se li donaren instruccions concretes per a fer la tasca assignada i va haver de decidir ell la manera de realitzar-la.

CAUSES

- Realització d'una tasca que prèviament no ha sigut avaluada ni procedimentada per a fer-se amb seguretat.
- Elecció inadequada d'equips de treball usats per a la realització de treballs temporals en altura, escala de mà sobre vehicle de l'empresa. A més, el punt d'operació estava a 4 metres d'altura respecte al sòl (vorera) i no es feia ús d'EPI ancorat a un punt ferm i resistent de la façana. Aquesta elecció va ser motivada, entre altres, per la presència de molts vianants pel carrer en la franja horària en què es pretenia executar els treballs.
- Treballador situat en el sostre d'una furgoneta sense adoptar cap mesura de protecció col·lectiva, de manera prioritària, o individual davant del risc de caiguda a diferent nivell.

MESURES I RECOMANACIONS PREVENTIVES

- El [Reial decret 1215/1997](#) sobre equips de treball estableix en el [punt 4.1.1. de l'annex II](#), sobre disposicions relatives a la utilització dels equips de treball per a la realització de treballs temporals en altura, que si no poden efectuar-se treballs temporals en altura de manera segura i en condicions ergonòmiques acceptables des d'una superfície adequada, **s'han de triar els equips de treball més apropiats per a garantir i mantindre unes condicions de treball segures**, tenint en compte, en particular, que ha de donar-se prioritat a les mesures de protecció col·lectiva davant de les mesures de protecció individual, i que l'elecció no pot subordinar-se a criteris econòmics. Per tant, **amb caràcter previ a la realització dels treballs, s'ha de fer una avaluació dels riscos per a determinar, si escau, l'ús de l'escala de mà o si, per contra, és necessari utilitzar un altre tipus d'equip d'accés més segur**. Entenem que per a aquests treballs s'hauria d'haver seleccionat una bastida normalitzada o una PEMP.
- El [Reial decret 1215/1997](#) sobre els equips de treball estableix en el [punt 4.1.2. de l'annex II](#) que **la utilització d'una escala de mà com a lloc de treball en altura ha de limitar-se a les circumstàncies**, tenint en compte el que disposa l'apartat 4.1.1 de l'annex II esmentat anteriorment, i **la utilització d'altres equips de treball més segurs no estiga justificada pel baix nivell de risc i per les característiques dels emplaçaments que l'empresari no puga**

modificar.

- Els treballs que poden afectar terceres persones (vianants) han de planificar-se dins del termini i en la forma escaient, de manera que es reduïsquen al mínim les possibles interferències entre ells i evitar, així, els riscos diversos que puguen originar-se tant per als treballadors com per a terceres persones.
- En les tasques que només puguen ser executades amb escales de mà, s'ha de tindre en compte tot el que indica [l'apartat 4.2. de l'annex II del Reial decret 1215/1997](#), sobre equips de treball. Entre altres aspectes, l'ascens, el descens i els treballs des d'escales s'han d'efectuar davant d'aquestes. Les escales de mà s'han d'utilitzar de manera que els treballadors puguen tindre un punt de suport i de subjecció segurs en tot moment. Els treballs a més de 3,5 metres d'altura, des del punt d'operació al sòl, que requerisquen moviments o esforços perillosos per a l'estabilitat del treballador, només s'han d'efectuar si s'utilitza un equip de protecció individual anticaigudes o s'adopten altres mesures de protecció alternatives. El transport a mà d'una càrrega per una escala de mà s'ha de fer de manera que això no impedisca una subjecció segura. Es prohibeix el transport i la manipulació de càrregues per escales de mà o des d'aquestes quan, pel pes o les dimensions que tenen puguen comprometre la seguretat del treballador. Les escales de mà no s'han d'utilitzar per dues o més persones simultàniament.
- L'empresa també ha d'establir els mecanismes de control necessaris per a garantir que els treballadors compleixen les normes de seguretat i treballen d'acord amb els procediments establits.

NORMATIVA DE REFERÈNCIA

ESPAÑA. Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de prevención de Riesgos Laborales. *Boletín Oficial del estado* [en línea], 06.11.1999, núm. 256. [Consulta: 16.09.2020]. Disponible en: <https://www.boe.es/eli/es/l/1995/11/08/31/con>

ESPAÑA. Real Decreto 39/1997, de 17 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de los Servicios de Prevención. *Boletín Oficial del estado* [en línea], 31.01.1997, núm. 27. [Consulta: 16.09.2020]. Disponible en: <https://www.boe.es/eli/es/rd/1997/01/17/39/con>

ESPAÑA. Real Decreto 1215/1997, de 18 de julio, por el que se establecen las disposiciones mínimas de seguridad y salud para la utilización por los trabajadores de los equipos de trabajo. *Boletín Oficial del estado* [en línea], 07.08.1997, núm. 188. [Consulta: 16.09.2020]. Disponible en: <https://www.boe.es/eli/es/rd/1997/07/18/1215/con>

INSTITUT VALENCIÀ DE SEGURETAT I SALUT EN EL TREBALL

FITXES D’INVESTIGACIÓ D’ACCIDENTS

Visiteu el nostre portal: <http://www.invassat.gva.es/va/fia>

- FIA-203301 Accident greu per caiguda d’altura des d’una plataforma de camió
- FIA-203201 Accident greu per cremades en el cos d’un treballador en produir-se la deflagració d’una atmosfera explosiva durant unes obres de reforma d’un bany
- FIA-203101 Accident greu per contacte elèctric directe mentre el treballador estava pintant els paraments exteriors d’un centre de transformació
- FIA-203001 Accident greu per atrapament de la mà d’un treballador en un torn
- FIA-192901 Accident greu per atrapament de la mà d’un treballador en la zona de modelatge de màquina injectora de plàstics
- FIA-192801 Accident greu per bolcada d’un camió plataforma
- FIA-192701 Accident greu per caiguda a diferent nivell des d’una escala de tisora
- FIA-192601 Accident greu per atrapament de la mà en una cinta transportadora
- FIA-192501 Accident greu per caiguda d’un paquet de palla emmagatzemat sobre el treballador
- FIA-192401 Accident greu per caiguda a diferent nivell des d’un apilament en una cambra de refrigeració amb una altura aproximada de 3,9 metres
- FIA-192301 Accident mortal per atrapament del tors d’un treballador entre una part fixa i una taula mòbil d’una línia de fabricació de safates de reixeta metàl·lica
- FIA-192201 Accident per colp contra un objecte que s’ha després
- FIA-192101 Accident greu per caiguda a diferent nivell des d’una bastida de fabricació pròpia (aprox. 1,5 m)
- FIA-192001 Accident greu per atrapament del dit cor o mitjà en el perfil d’una prestatgeria
- FIA-181901 Accident per caiguda a diferent nivell des del primer forjat d’una obra en construcció
- FIA-181801 Accident mortal per bolcada de carretó elevador amb un atrapament posterior del treballador per l’estructura de la màquina
- FIA-181701 Accident lleu per amputació del dit índex i la falange distal del dit polze de la mà esquerra amb una premsa d’estampació en fred
- FIA-181601 Accident greu per col·lapse del sòl en un habitatge en restauració
- FIA-181501 Accident greu per atrapament amb un agitador de columna en una fàbrica de pintures
- FIA-181401 Accident greu per colp provocat per la bolcada/caiguda d’un pòrtic de joc infantil
- FIA-171301 Accident greu per caiguda des d’una coberta d’una nau a una altura de 9 metres de pis
- FIA-171201 Accident mortal per atropellament i aixafament amb una pala carregadora
- FIA-171101 Accident greu amb fractura per enfonsament d’una porta metàl·lica corredissa en l’entrada de recinte
- FIA-171001 Accident greu per caiguda des d’una bastida de quatre treballadors
- FIA-170901 Accident greu per caiguda d’una escala manual amb fractura tancada
- FIA-170801 Accident greu per atrapament i amputació d’un membre superior en una cinta transportadora
- FIA-170701 Accident greu per amputació amb una màquina encunyadora
- FIA-170601 Accident greu per caiguda a diferent nivell des d’una prestatgeria, originada per contacte elèctric amb un element posat en tensió accidentalment
- FIA-170501 Caiguda d’un peó de recollida a diferent nivell des de l’estrep d’un vehicle de recollida de residus sòlids urbans amb conseqüència de lesions al cap
- FIA-170401 Atrapament de la mà amb la conseqüència de fractures obertes en una màquina circular (fendidora)
- FIA-170301 Caiguda a diferent nivell per desplaçament sobre una zona d’una coberta no resistent i desprotegida per trencament d’aquesta
- FIA-170201 Accident greu per tall en diversos dits de la mà esquerra amb disc de serra segadora de biaixos de capçal basculant
- FIA-170101 Accident greu per atrapament del peu esquerre del treballador entre un muntacàrregues i el sòl mentre es disposava a traure un palet del muntacàrregues

INVASSAT

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

www.invassat.gva.es

secretaria.invassat@gva.es

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Economia
Sostenible, Sectors Productius,
Comerç i Treball